

POKROK

PUBLISHING CO.

vydává
POKROK ZÁPADU
s místní vydání

v Crete pro Saline okres, Neb., v Schuyler a Clarkson, pro Colfax okres, Neb., ve Wilson, Kans., pro stát Kansas, v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowa, v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesota a v Tynard, S. D., pro stát South a North Dakota.

Předplatné:

Pro Spojené Státy \$1.00. Pro Kanadu \$1.50. Do Evropy \$2.00 ročně.

Zásilky peněžní dějte se pomocí peněžních poukázek (Money Orders), expresních poukázek (Express Money Orders), bankovních poukázek (Bank Drafts), anebo v registrovaném dopise. Oznamujte-li své přestěhování, udejte starou i novou adresu. Dopisy z kruhů členův a ochotné uveřejníme. Musí být slušné, psané bez úmyslu někoho osobně poškodit a nepěknými výrazy, ať již má být v redakci utajeno, anebo s dopisem uveřejněno.

Letošní časná vedra zdají se býti zase mnohoslibnou vyhlídkou na pozdější "dobré časy".

Výbor pro velkou národní Matiční slavnost, kterou uspořádají veškeré omašské spolky české, konečně ustanoven. Nyní tedy s chutí do práce!

Chicago svým velkolepým darem Ústřední Matiče dalo nám v pořadí národních slavností příklad. Nejedine se především a zahánějí New Yorkem.

Kvapem blíží se nám republikánské primárky. Spojte se proto a zachovejte se při nich jako Čechové poskytnutím podpory a hlasů krajanům—kandidátům.

Bude-li se kdo z krajanů ucházeti o ten který úřad, ať někdo z krajanů téže strany anebo i strany jiné neuchází se o úřad stejný. Hlasý se tím třístí a cizónarodové získají z naší malicherné a nás samotných nedůstojné třešnice.

"Suae quisque fortunae faber est" praví jedno z dobrých přísloví latinských, jež zčásti dávají nám mravní naučení, že každý jednotlivce sám je stvořencem svého štěstí. Proto hlavně při volbách na přísloví to pamatujte a řiďte se taky dle něho. Upleteme-li si však na sebe sami bič, pak při dopadání ran nenarčíme.

Celá řada krajanů zdejších mešká v Čechách, kde se jim věnuje všemožná pozornost s příkladnou ohotou, obětavostí, pohostinností a láskou. Jak se krajané ti, až se vrátí zas do Ameriky, zachovají asi k těm, kdož sem přijedou z Čech? Splátí jim vše to ohotou a obětavou pomocí anebo je odbudou zde až příliš obvyklým "greenhornem"?

Je mnoho lidí, kteří by se rádi vznesli k závratně vysokým letům a těmito pak šifili v lidu poznání radosti a štěstí svým srdcem a svou duší. Na druhé straně však mnoho a více těch, kdož litati neumějí a proto z nízké závisti a uražené samolibosti, ku kterým dohání je vlastní hloupost jejich, každého, kdo se k letu hotoví, klacky své hrubosti a sprostaty srážejí k zemi.

Tento týden slavíme památku mučedníka Kostnického po celém českém světě. Zde v Americe slavnice ji obyčejně nesprávně. Náboženským a protiklerikálním štváním, jež důstojnou oslavu a vzpomínku kaň. Oš lépe bylo by ve dnech těchto Mistra Jana připomínati si jen důstojnou oslavu jeho velikého lidství a lásky, jež zvláště nám mělo by býti příkladem a vzorem nejvyšším nikoli hubou, ale nejlidšším nitrem svých srdcí a duší!

President Taft a celá administrace jeho je dnes ve znamení skvělých triumfů. Domácních v kongresu, jehož sezeními právě před týdnem bylo ukončeno. Sko-vo veškeré americké šaspier souhlasně se vyslovují, že Taftova administrace, kdyby byla v letech náh kongresu neprosadila nic jiného než zákon, týkající se železničních společností, vykonala dost. New Yorkská Tribuna píše o

tom jako o úspěchu zcela mimořádném. President Taft, když v září mluvil v Des Moines, Ia., uvedl i šest důležitých dodatků k zákonu Hepburnovu: 1) Komise tato budí zmocněna k vyšetření, týkajícímu se stížností v ohledu sazeb. 2) Komise ta má míti stejné právo i v otázkách třídění nákladního zboží. 3) Aby zřízen byl zvláštní obchodní soud, jež by rozhodoval ve všech případech odvolání z rozkazů, vydaných touto komisí. 4) Aby se zakázalo společnostem nakupovati od jednotlivce. 5) Aby se záruky společností přijaly teprve po souhlasu této komise a 6.) Aby společnostem po schválení komise mohly měniti sazby a na těchto se dohodovati. První tři dodatky byly už zákonem, kdežto ostatní neprošli. Brooklynský demokratický časopis "Eagle" poznamenává, že Taft vždy více tím získal, než ztratil a že to lze považovati za jeho skvělé vítězství.

V minulých dnech slyšeli jsme zase trpké stížnosti. Těl Jed. Sokol Omaha uspořádala ve své pěkné zahradě u příležitosti zahájení letní sezony pěkný koncert a návštěva byla nejen odpoledne, ale i večer velice malou. Proč? Stěžováno si do nepodporování ze strany obecnosti a celě veřejnosti, jež prý pro dobré, lepší a ušlechtilější snahy nemá žádného porozumění. Připouštím, že stesk ten je do jisté míry oprávněný a zcela místný. Ne však docela. Bylo by nesprávně veškerou vinu svalovati na veřejnost. V první řadě stesk ten měl by si vzíti k srdci samotní členové Těl Jed. Sokol. Nedovedou-li oni sami svou sílu, svoje podniky a svoje záby podporovati, jak mohou potom očekávati podporu od veřejnosti širší, od lidí, kteří mají povinnost jině a sobě bližší? Paličivá otázka ta netýká se uvedeného jenom Jednoty, nýbrž všech českých sborů a spolků. Každý člen toho kterého sboru má k tomuto svoje určité povinnosti a závazky. Každý spolek pak podle našeho názoru měl by svými rozumnými a zkušenými předáky hleděti k tomu, by ve svých řadách měl, pokud možno, největší počet členů, kteří by pro spolek skutečně pracovali a sice s chutí, zájmem, ohotou, obětavostí a nadšením pracovali. Nemá-li jich, pak se ani početně nejsilnější nedodělá a přirozeně dohlédati taky nemůže úspěchů. Kde spolek kterýkoli vykazuje přes 200 členů a z těchto pouze 10 anebo 20 skutečně pracuje pro dobro, nikoli svoje, ale v zájmu jen spolkovém, a ostatní nedělají nic a ku všemu pouze lhotejně, doma za pecc, přihlížejí, tam se zdráží výsledek jakékoliv práce nedá očekávati. Vidi-li veřejnost netečnost a vlažnost, někdy dokonce i naprostou lhotejnost mezi členy toho kterého spolku, pak pro týž přirozeně nemůže jeviti zájem a sympatie sama. Jsou pak zase, naopak sbory, které jsou počtem svých členů velice slabé. Jsou-li však všichni členové dobrými, obětavými a nadšenými pracovníky, kteří se všeho chápou pro svůj spolek s láskou, pak lidé tací díky vykonají a veřejnost se spolkem takovým sympatizuje, poněvadž vidi skutečnou práci, ohotu, obětavost a nadšení, a pro okolnost tu dá pak spolku takovému nejen všechnu podporu, ale i další a významnější důkaz své přízně částými přihláškami za členství. Veřejnost bez všech různých slibů a výhod přihlíží se o ně sama. Chybu tedy vidíme a to ohybu kardinalní v tom, že my sami nedovedeme se ve svých spolcích zde podporovat. Oti spolku pro sebe výhody, někdy dokonce i mnoho výhod, požadujeme, ale my sami pro spolek nevykonáme práce anebo pramálo. V Čechách i členové spolků píati si vstupné do svých záby a podniků. Nevyjímáme ani Sokoly. Zde pak se členům záby skoro všechny skytají zcela zdarma. A přesto jen i v těchto případech bývá ošlost jich na vlastních podáních prapravnou. Znamenal jsem to při obyděných tellovýchkách. Muhl bychom snad očekávati něco lepšího při slavném zahradním koncertu? Snad. Někdy byla by věcí, kdyby se takhle jednalo o takové harmoniku a fláknat s vědomím, že se bude při tom halati od začátku až do konce. Koncertní přednosy však? Na to jsou

zde přece jen příliš "cibulajsování". My rozumíme jiným instrumentům. Jaká však škoda! Clověku je až stydno, pozoruje-li vše to a líto, líto mu je vše, že by až plakal nad vším tím českým lidem zde v Americe, který se v americké veřejnosti tak často a strašně rád naparuje jako neuhdebnější a nejspěvnější lid, poněvadž v ohledu tom se k Čechům ve staré vlasti vždycky hrdě hlásil na celém světě, by doma holdoval s nadšením harmonice a při pantiku píva na celé kolo si zapíval: "Dneska na Marjance, zítra na Zvonu" — — — A to jsou naše nejkrásnější koncerty.

PAMÁTKA MISTRA JANA.

(6. července 1415.)

Ze slavných časů, v utišených moři zas plaměný se vrátil pro nás den, kdy Mistr Jan byl v mukách uplaven na hranici, jež ještě dneska hoří.

Neděsí dnes už. Lidstvo je jak soň, již celý kraj je v slunci zaplaven, ve slunci Právdy, v slunci Lidství, kterým se s duší srdce vroucně jen.

Památka stráživá, jež vkytá hnilá! Co sily přinesla a ve tmě světlá ne pouze nám, však všemu, co je svět!

Plameny tvoje snahy vyprávět, a ještě dnes znaj' — až již od věků — o čistém, velkém, svatém — slověku! A. J. H.

EMIL VACHEK:

PETR BEZRUČ.

(Pokračování.)

Jak je divoká ta Bezručova mu- sa! Neučesaná a vlasy ještě zpečenými krví, hrnká v struny, až praskají, křehčí, vydává vzrky. A jak těžký jest její pláč. Tak rozbitý pocit vás uchvátí, když čtete "70 tisíc," jako když vidi- te plakat dospělého, svalnatého muže usedavým nářkem. Jejich ironie potom obsahuje úplné odsonzení, víte, že pak jest vše skončeno, a že není možno již ani čestné zemřítí.

Jako dovede Bezruč milovati své Slezany, pokud trpí a vytrvává (pořád má naději, že je vybareuje k odporu), tak je umí ne- navíděti, když se schnou "pod urputnou cizáka pěstí, jak nahnu- tá větev," a vzdají se. Pak se mu jejich resignace zdá býti resigna- cí vola, jehož vedou na jatky a vo- lá na jich popravišho, aby jim jen poskytl hodné vína:

"Markýz Géro tak je bohat: Dej nám beček sedmdesát, beček tisíce sedmdesát. Poly" se ti poněmáme, poly se ti poněmáme, vstříti ti zahmí retě stero:

Hore"), hore markýz Géro! Ale prve nežli zhyneš, rebek s decoru, chlup se symem neohb se spijem radým visem před Těšinem, před Těšinem.

Tyto verše jsou orfelem smrti mravní síle, jsou nejlidšším, nej- nenávidějším výsměchem. Roz- zervané sklamání básníkově šlech- sehnuté hřbety otrávenou knutou, proto, že jest tolik, tolik sklamá- ní.

Takové pusté, tragické sklamá- ní vane i z celé řady jiných ver- šů. Zklamal se tedy básník v li- du? Podlehli tento útláku mo- dných círáků? Jest opravdu . . . miloform národem a vyhaslým kme- nem? Jsou opravdu takoví, jak je vidi v básni "Já."

"Jdu za tím pláhem, jdu ráhově doš,

milko a voda jim utíká z úst. Má každý a sák na nebi jednoho boha, dráho věřila na nebi. Dať tomu, se bora je, v kostce plati, dráhož kři a diantni.

On dal ti ty lopy a dal ti ty lopy, vstí, již z háj vas rosteče, ten dráží ti vod včeske jolovny stámo, bč a plá k tomu tam v kostce.

Má synčko z Bezký, oš bobá i vech- kout,

dušat to pomeš utroš. Z vrch bobá ti vyháči anděš strážni, ty se jim kšáci tak kšacni!

A škaréš bob traje arki vechkout, ty moudro snáží vráči. Škarš je, lyp se pomeš bob, tvá vrach bopu to sváči.

*) Poly znamená pokon.

**) Rozzervat kři!

Jsou opravdu již tak zbláceli, nemají opravdu již v žilách krve, ale místo ní vodu a mléka? Pak by bylo lze pochopiti trpkou resignaci posledních čtyř veršů:

"Tak dže se. Pán chee. Noc táhne se nad mým lidem, zabýnem, nežli se rozedni. V té noci já modlil se k demonu Po- mety,

prvý barž z Bezký a posledni."

Tož jen pouhá pomsta zbyla to- mu, jenž jako Leonidas Thermo- pyly, chtěl hájiti Slezsko před proudem Němců a Poláků! Čitiš, čtenáři, to zoufalství slezského Leonida, které mu suggeruje, že není Leonidem, ale donem Quijo- tem z Bezký? Čitiš-li, pak pochopi- šon onen uragan vzteku a nenávi- stě — — — proti těm, kteří ubí- její jeho lid.

Nebot vedle lásky k vlastní jest nejlidšší a nehybnější jeho slož- kou nenávisť k cizákům, jimž osud dopál státi se pány a porobiteli lidu. Zdá se mu, že ani nebude moci vypověditi všechn "ten ú- tisk nekonečný, jak hraje všemi barvami a vidiny."

Nenávisť k cizákům je u něho čis- tá, neporušená žádným vlivem, upřímná. Nestojí ani jí celou vypo- věditi v Ondráši, v Rektoru Halfa- rovi, v Setkání, neb Maryšce Mag- donové. Tuto rancovu nenávisť jen zesiluje odpor sociální, který k nim musí cítiti, on, syn robské- ho národa k pánu. Nejkrásnější tu svou nenávisť odůvodnil v Ma- ryšce Magdonové. V historii ro- diny Magdonů jakoby Bezruč symbolizoval osud všech Slezanů, osud (tak trpce doléhající na jejich národnost i na jejich sociální po- stavení. Ty slně Bezručovy ver- še evokují nejprázdnější zoufal- ství, vskutku takové, jež zastaví nanovjš skok se skály do šumivě Ostravice. Otec se zabije, zabije se i matka a Maryška se má sta- rati o pět sirot. Ale těžko se sta- rati, nesmí-li si ani nasbíratí dří- ví v lesích markýze Géra, v jehož službách stará Magdonova vykr- vácela. Burmistr Hochfelder dá Maryšku odvésti četníkem do Frýdku. Maryška zmráz studem, do frčtochu tekou hořké a ohnivě krupěje a nad to si ještě vzpome- ne:

"V mrazivé chýli tam ptáčata zbyla, kdo se jich ujme a kdo jim dá jísti? Nedbá pán bláhých."

A Maryšku svádějí ostrá skali- ska, jež vroubí tok divoké Ostra- vice. Svádějí a svedou. "Jeden skok na levo, po všem je, po všem. Černé tvé vlasy se na skále chytly, bílé tvé ruce se zbaryly krví, b Bohem buď, Maryško Magdonova."

Mohl čekati čtenář, po všech těch neupřasných otázkách Bezru- čových, jiný epilog, než tento!

"Na starých Hamrech na hřbitově při zdi bez křeh, bez kviti křel se hroby. Tam lež bez viry samovrazi. Tam lež Maryška Magdonova."

Tato jediná básně by musila platiť za veledlo každé literatu- ry: tolik je v ní těžké krásy, umě- lecky vyzpívané pravdy. — Ne- zůstane však jen při příkladu Ma- ryšky Magdonové. Cizáci, bohati cizáci první chudě vesničanky, berou jim duši, jako jim vzali tě- lo. . . .

Bezruč Petře, jakých smutných historií jsi harem! Co jen bolestí jsi nestrádal v tenkou kaňku! — Mohli jsme čekat, že bude tvůj vlastní, nejintimnější život vese- lejší!

Málo jest básní, ve kterých se obírá Bezruč intimní lyrikou. — Smysl pro utrpení lidí mu ubral smysla pro utrpení vlastní. Snad dvě — tři básně zpívají smutek nad rozbitým životem, životem rozbitým láskou. Básně "Jen jed- denkrát" nás osloví s nejvlast- nějším životem Bezručovým. Jest to nejzduřevnější lyrika, jakou jsem četl, tak prostě traktovaná a tak detřivá. A ani zde se nezba- ví Bezruč citení a vlastní své vlas- ní přibýhy obrazů v hlubokých básnických symboloch. Dovoza je, že není šťastnější svého národa, že jako on se bál bláznově štěti, zakel před ním do pustý a vidi, že jen žil lid kolem něho a jeho přebí vsmu — a vše se nenavráti.

"A já jsem miloval a ona se mi vzdala."

MARY BRANDYS, PORODNÍ BABIČKA,

diplomovaná v Praze na škole prof. Rubešky a s několikaletou praxí u prof. Pavlika. Proší o přízeň et. krajanky a ujistuje je, že se mohou na ni s plnou důvěrou obrátiti. — Též massáže a turecké koupela.

Obydli: 1942 So. 16th St., Omaha, Neb. — Tel. Doug. 3422.

Dr. C. Rosewater

ČESKÝ LÉKAŘ A RANHOJČIČ.

Úřadovna: 222 "Bee Building." Úřadní hodiny: Od 11—12 dop.; od 2—5, od 5:30—6 odpol. — V neděli od 10—12 dopoledne

Telephones: Bell Residence Harney 469 Office: Douglas 594 Independent: Residence A 469 Office: A 1594 Obydli: 3424 Farnam Str.

Dr. F. A. Sedláček

OMAHA, NEB.

ÚŘADOVNA: 1270 So. 13th Street proti Hotelu Prague. Tel. Red 4612.

RESIDENCE: 1431 So. 11th Street Tel. Douglas 4286.

Dopoledne s Dr. Allisonem v nemocnici. V ÚŘADOVNĚ od 1 do 4 hod. odpol. V neděli od 9 do 11 hod. dopol.

Dr. C. J. NĚMEC

český lékař a ranhojčič.

Úřadovna č. 1316 William ul., Omaha. — Tel. Douglas 2817.

Úřadní hodiny: Od 10. do 12. hod. dopol.; od 2. do 5. odpoledne; od 6 hodin večer. 45tf

Dr. F. J. PETR,

český lékař a ranhojčič.

(Bývalý výpomocný operátor e. k. zemské nemocnice v Praze.)

Nemocem českým věnuje zvláštní ozornost. Provádí operace všeho druhu. TEL. DOUGLAS 3325.

Obydli a úřadovna: 2409 1/2 Jižní 13. ul.

DR. GEORGE F. ŠIMÁNEK

lékař a operátor

v číle 1262 jižní 13. ulice, Omaha. Úřed. hodiny od 2 do 4:30 odpol. a ledne; od 6:30 do 7:30 hod. večer. Phone: Res.—Douglas 1961— Office—Douglas 3769.

Dr. F. J. Kálal,

český lékař a ranhojčič.

Úřadovna v Karbach blocks, číslo po- koje 301. — Tel. Doug. 1761.

Úřadní hodiny: Od 11. do 1. odpoledne, od 2. do 4. hod. odpol. Obydli: 2804 Chicago St., Omaha, Neb. Svě pacienti neoznamují ani v časopi- sech, ani ústně.

Kotěra & Sloup

vlastní rozsáhlý obchod

grocerní a železářský

v č. 1261 So. 16. Str., Omaha.

Na skladě mají vždy znamenitou grocerii a různé importované a kladné zvláštnosti. Čerstvou so- lenianu pečivo, z farmy čerstvé mláso a vešce obdržíte a nás ka- dě den. Zvoli na pořadí se do- váží. Tel. Douglas 5573. 434f

Čáp a Vaňgart,

vlastní nyní čistě udržovaný

RESTAURANT,

v č. 1414 již 13. ul., Omaha, (proti budově Pokroku Západu)

Část v obstará upravená je dle nejvyšším českým kuchařem. Obdržíte se možná od 4. hod. ranní do 8. hod. večerní. Čas- těji ledové skáje. Vnora o- stáha. 471f

Frank Mach

vlastní na Louisa.

444 prof. J. Matěska v Praze.

vynucuje hře houslové

v číle 2324 jižní 11. ulice

Telefon Red 4627

Každému žáku věnuje svou osobní péči a vychování každ se dle jeho nejvyšších učeb- ňých metód. 4f